

PRŮVODCE KORÁNEM

KAPITOLA DRUHÁ

Korán byste neměli číst jako první. Trilogii byste si měli prostudovat v tomto pořadí – síra, hadísy a pak teprve korán.

Podle islámu představuje korán doslovný přepis slov jediného boha celého vesmíru, která Mohamedovi přinesl archanděl Gabriel. Korán je úplný, dokonalý, věčný a univerzální.

Často se říká, že slovo korán znamená „recitace“, ale ve skutečnosti má původ v syrském slově *qeryana*, což znamená kniha či svaté písmo pro bohoslužby.

Korán má formální strukturu. Kapitola se nazývá súra a verši se říká ája. Verš je často pouze jediná věta. Číslování kapitol a veršů se různě liší a nebylo součástí původního koránu.

Když začal mít Mohamed zjevení, myslel si, že je snad blázen nebo básník. Jeho žena Chadídža ho však přesvědčila, že tato sdělení jsou od boha a že se nezbláznil.

To, co Mohamed recitoval jako zjevení od Alláha, se jiní naučili nazpaměť a sepsali to na papír, na palmové listy a dokonce i na zvířecí lopatky. Během Mohamedova života neexistovala žádná kniha s názvem korán. Mohamed sám svá zjevení nikam nesepsal.

Po Mohamedově smrti existovaly v rámci islámské říše různé verze koránu a brzy se objevily obavy, že se nikdo neshodne na pravém koránu.

Přibližně dvacet let po Mohamedově smrti chalífa Uthmán pověřil Mohamedova tajemníka, aby shromáždil všechny známé verze koránu a vytvořil tak korán, jak jej známe dnes. Uthmán potom nechal spálit všechny zdrojové dokumenty.

Korán, který vytvořil Uthmán, však není stejný jako korán z dob Mohameda. V historickém koránu jedna kapitola následovala druhou podle toho, jak se

odvíjel Mohamedův život. Korán z Mohamedovy doby měl časovou posloupnost, která probíhala současně s jeho životem.

Historický korán byl snadno pochopitelný. Víme to, protože muslimové z Mohamedovy doby mu rozuměli. Rozuměl mu i negramotný Arab, protože každý verš se odvíjel v kontextu toho, co se v té době dělo. Kdyby se obnovila tato původní historická forma, pak by výslednému koránu rozuměl každý, kdo si jej přečte.

POTÍŽE S POROZUMĚNÍM KORÁNU

Korán, který najdete v knihkupectví, je sestaven tak, že je obtížné mu porozumět. Tento korán byl totiž uspořádán podle délky kapitol. Nejdelší kapitoly byly umístěny dopředu a nejkratší na konec. Představte si, že byste vzali román, odřízli hřbet knihy a knihu byste opět svázali poté, co jste ji uspořádali podle délky kapitol. Zničili byste děj a sled událostí by se pomíchal. Následkem toho by knize nikdo nerozuměl. A tak je tomu s koránem.

Každá kapitola obsahuje ohromující množství témat. Jedno téma náhle skončí a začne jiné, které s tím předchozím nesouvisí.

V koránu se věci často opakují. Příběh Mojžíše se vypráví 39krát. Je únavné číst pořád dokola stejný příběh. Nejenže se příběhy opakují, ale je tam také 290 různých veršů o pekle. To je opravdu úmorné.

Mnoho veršů nemá žádný kontext. Témata se před vámi objevují zničehonic. Například je tam verš, kde se říká, že bylo správné zničit palmy. Proč byly spáleny? Kdy a kde byly zničeny? To je velmi matoucí.

V koránu je mnoho podivných jmen a cizích termínů.

Verše si navzájem protirečí. V jednom se učí o toleranci a další vyzývá k zabíjení káfirů. Tyto protiklady jsou pro čtenáře matoucí.

Korán obsahuje velké množství násilí a výhrůžek.

V celkovém součtu je korán matoucí, plný protikladů, nedává smysl, je divný, plný násilí a výhrůžek, je nepříjemný. Pokud se ho pokusíte pochopit, snadno vás tímto odradí.

Nejčastěji se setkáte s komentářem, že potřebujeme lepší překlad. To v žádném případě není pravda. Žádný překlad nenapraví ani jediný z problémů, které činí korán nečitelným. Kromě toho, každý, kdo chce, si může na internetu najít mnoho různých překladů. Jediný rozdíl mezi nimi je způsob, jakým si poradí s násilím.

To všechno je velmi nešťastné, protože pokud se korán učiní čitelným, je opravdu epickým dílem s neuvěřitelným dějem. Stane se také nejděsivější knihou, kterou si kdy přečtete, protože v okamžiku, kdy je její obsah srozumitelný, můžete spatřit budoucnost.

Existují řešení pro každý jednotlivý problém koránu – a to zároveň se zachováním každého verše.

PROBLÉM: V KORÁNU NENÍ ČASOVÁ POSLOUPNOST

Korán nemůže být pochopen bez uvedení do časových souvislostí. Uthmán korán uspořádal podle délky kapitol a historický korán tím tak zničil. Z tohoto důvodu je klasický korán, který najdeme v knihkupectví, nesrozumitelný. Zničení časové posloupnosti způsobilo, že je v koránu vše uspořádáno nahodile. Uthmán udělal dvě věci, které korán naprosto změnily. Nechal všechny zdrojový materiál spálit, a tím učinil korán nadřazenějším Novému a Starému zákonu, které mají známé variace historických textů. Protože Uthmán zničil všechny variace, lze o koránu tvrdit, že obsahuje přesně totéž, co předal Alláh Mohamedovi.

Ale co je ještě důležitější, novým uspořádáním koránu z něj odstranil příběh. Příběh koránu je o tom, že islám triumfoval nad všemi Mohamedovými nepřáteli. Je to politický příběh vítězství a podrobení. Odstraněním politického zakončení Uthmán zahalil politiku do rétoriky dojmu, že jde víc o náboženství než o politiku. Nejasnost je tak mylně považována za hloubku.

ŘEŠENÍ

Prvním krokem je tedy dát jednotlivé části dokumentu do správného historického pořadí. Ukazuje se, že je to téměř triviální proces. Učenci velmi dobře znají správné pořadí kapitol. Každý s přístupem k internetu si může stáhnout

nějakou verzi koránu a za použití textového editoru lze dát korán do správného časového pořadí zhruba za hodinu.

PROBLÉM: TÉMA SE ČASTO OPAKUJE

Když čtete některou z kapitol koránu, přeskakuje se tam z jednoho tématu na druhé. První náповědou je to, že arabské slovo súra, které se překládá jako kapitola, není kapitolou v pravém slova smyslu. Lepším termínem by bylo slovo složka, protože je to jako soubor, obsahující mnoho různých sdělení a zpráv.

ŘEŠENÍ

Korán je plný příběhů, které usnadňují kategorizaci. Mojžíšův příběh je snadno rozeznatelný jako téma. Potom jsou tam opakující se arabské příběhy o Thamúdovcích a dalších.

Jakmile se dá korán do správného chronologického pořadí, dalším krokem je seskupit veškerý podobný, opakující se materiál. Nekonečné opakování je na koránu jednou z nejunavnějších věcí.

Důvod opakování je jednoduchý. Korán je přesným záznamem Mohamedovy přesvědčovací kampaně. Představte si, že jste reportér a sledujete, jak mluví politický kandidát. Zjistíte, že neustále opakuje stejné věci, ale s malými obměnami. Totéž se stalo s koránem. Mohamed o stejných tématech mluvil znovu a znovu, a proto se v koránu věci neustále opakují. Korán je přesně popsáný příběh Mohamedovy kariéry jakožto Alláhova proroka.

Jakmile se korán roztrídí, mohou se podobná témata seskupit, a tím se významně usnadní jeho pochopení a čtení. Když jsou témata rozřazena do skupin, dají se snadno přeskocit a nemáte přitom pocit, že o něco přijdete. Čtenář pak také uvidí drobné obměny v příbězích. V koránu se stejný příběh nikdy neopakuje stejným způsobem.

PROBLÉM: KONTEXT

V koránské skládáče chybí jeden dílek a tím je Mohamed. Pouze díky Mohamedovi může být korán srozumitelný. Zde je jeden příklad:

Korán 59:5 *Vše, co jste porazili z palm datlových či nechali stát na kořenech jejich, to učinili jste z dovolení Alláhova, a aby ponížení byli hanebníci (židé). To, co Alláh poskytl jako kořist poslu Svému z majetku jejich (židů), k tomu jste vy nemusili popohánět ani koně, ani velbloudy. Avšak Alláh dává Své zplnomocnění poslům Svým, nad kým chce, a Alláh je nad každou věcí všemocný.*

Pokud tento verš čtete, aniž byste znali kontext, vyskočí na vás otázka: Proč Alláh najednou mluví o palmách? Mohamed totiž napadl židy poblíž Medíny a chtěl zničit jejich hospodářství tím, že nechá pokácet plantáže datlových palm. Jakmile znáte kontext, vyjasní se vám význam verše z koránu.

ŘEŠENÍ

Když do koránu přidáme život Mohameda, pak bude pochopení koránu rázem jednodušší a veškeré záhady zmizí. Začleněním Mohameda jsme reprodukovali původní verzi – korán vyprávěný Mohamedem podle toho, jak to bylo zrovna zapotřebí. Korán dává často řešení problému, který se právě vyskytl v životě Mohameda. Když se do koránu začlení život Mohameda, stane se z něj epický příběh, který končí vítězstvím politického islámu.

PROBLÉM: ARABŠTINA

Islám často tvrdí, že korán nemůže být přeložen. Korán je z velké části napsán básnickou formou, která se snadno učí nazpaměť.

Poezie koránu se nepřełoży, ale význam přeložen být může. Přečtete si mnoho různých překladů koránu a zjistíte, že význam je stejný napříč všemi překlady.

ŘEŠENÍ

Dá se tedy korán přeložit? Na jednu stranu nedá. Může být jeho význam přeložen do kteréhokoli jiného jazyka? Ano. Pokud nemůže být význam určité části koránu přeložen, pak to znamená, že se koncept v daném jazyce nedá po-

užít. Jinak řečeno, taková část koránu by nebyla univerzální. Ale korán si velmi zakládá na tom, že je univerzální. Z toho vyplývá, že univerzální význam může být přeložen do všech jazyků.

Zejména pak všechno, co je řečeno o káfirech, mohou pochopit i káfíři. Pokud jsou v koránu náboženské verše, které mohou číst pouze lidé vzdělaní v klasické arabštině, pak se to netýká káfírů. Káfíry nezajímá islámské náboženství.

PROBLÉM: KORÁN SI PROTIŘEČÍ

Protiklady jsou spojeny s koránskou doktrínou zvanou anulování. Korán míří přímo na protiklady a nabízí způsob, jak je vyřešit. Pozdější verš je lepší nebo silnější než dřívější verš. Protiřečení je součástí islámského dualismu. Žádný z těchto problémů nelze odstranit. Musí být přijímán jako součást přirozené struktury koránu.

ŘEŠENÍ

Protiklady jsou nedílnou součástí islámu a jeho pravou podstatou. Nejlepším řešením je tento fakt o koránu přijmout a chápat, že každá strana protikladu je pravdivá podle toho, jak je v dané době potřeba.

ZÁVĚR: UČINIT KORÁN SROZUMITELNÝM

Korán lze učinit srozumitelným tak, že dáme nejprve všechny verše do původního historického pořadí a potom je seskupíme do podobných kategorií založených na stejném tématu. Poslední věcí, kterou musíme udělat, aby byl korán srozumitelný, je zařazení Mohamedova života společně s dějovou linií. Tak se každý verš objeví v kontextu, takže známe okolnosti daného verše.

Mnoho veršů začíná slovesem „rci“, což je svým způsobem zvláštní. Když vidíte slovo „rci“, znamená to, že Gabriel říká „rci“ a naznačuje tak, co má Mohamed říci lidem.

Další zvláštní věcí je, že Alláh o sobě někdy říká „my“, a nikoli „já“. Důvod je neznámý.

A poslední zvláštností, kterou musíte pochopit, je, že mnoho veršů začíná